

Гео Милев
Парадокси

Най-поучителната за днешния момент басня е баснята за магарето с лъвската кожа; най-мъдрата пословица е: „Всяко зло за добро.“ – „Колкото по-зле, толкова по-добре.“

Реакцията не е предмет на социологията, а на зоологията; реакция значи: да се възвръща човекът към животното. Така изнася на ония, които имат две ризи.

След като Тамерлан унищожил в кръв и огън всичко, което смеело да мисли не тъй, както той иска, запушил с кръв всички недоволни уста и издигнал престола на властта си върху грамада от черепи – мъдрите ходжи и молли, привърженици на неговата непогрешима правда, започнали да издават вестник „Свободна реч“.

„Какво ще прави народът без мене?“ – извикал Нерон, когато умирал, и горко заплакал.

Полицията разгонва студентската манифестация. Един пристав на кон размахва гола сабя и вика: „Който не се подчинява на България – смърт!“

Големият индустриалец г. Търтев цял ден седи в мекото си кресло и пуши дебели пури. Неговата дъщеря Анета цял ден играе баскетбол в игрището на Sporting club. Син му Саша цял ден препуска из града със своята бричка с две гумени колела. Какво ли ядат, като не работят?

Един от най-презрените спекуланти на пиацата пред „Панах“ – човечец, авансирал от вестникопродавче до милионер – се тупа в гърдите и заявява: „Аз съм българският Гаврош! – Аз – простакът, аз, човек, излязъл из калта на улицата.“ Въпрос на честност пред самия себе си. Най-сетне – доблест. Кой български поет напр. има толкова доблест да каже за себе си: аз съм маниакът върху българския Парнас. Или кой български държавник напр. има толкова доблест да каже: аз съм българският Калигула!

Отношенията ни със съседите са добри: валутата е затвърдена; цигари има: какво повече иска народът?

Господин Форд, най-големият фабрикант на автомобили и кандидат за президент на Американската република, има идеално уредена фабрика: пълна децентрализация, диференциация в работата, осемчасов

работен ден, най-големи надници на работниците, работнически фабричен съвет – на това отгоре – всеки работник, който желае, може да получи автомобил на костуема цена; всички са задоволени; почти комуна; какво повече искат работниците?

Две най-силни оръжия има протестът: баснята и карикатурата. Но баснописците винаги са били борци – дори някои от тях са ходили в затвор и заточение, а карикатуристите винаги са били подлещи – дори някои от тях са получавали премии от властниците. Поне у нас. И много естествено: каква опасност от карикатуриста? Който се смее, зло не мисли.

В най-тъпите епохи най-много е цъфтяла поезията. Тъкмо в епохи на гнет и задушаване на съвестта. Пример: днешната българска поезия.

Тираните са винаги меценати на изкуството. Първата необходимост в двореца на всеки тиран е бил – шутът.

Но днешното време – когато човекът е лишен от първото главно: свобода – и от второто главно: хляб – няма нужда от изкуство.

Днес изкуството е лукс. От него има нужда само хайлайфът.

Днес изкуство и култура са самата борба за възможността да съществува изкуство и култура.

Но все пак: всяка тирания – колкото и черна да е тя – е само една черна запетая в историческото развитие на човечеството; никога точка.

Бъдете спокойни: слънцето ще изгрее и утре; защото далеч е краят на света.

КРАЙ

Източник: Словото
Набиране: Калина Григорова

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/11389>]